

Brukerrepresentasjon: En dårlig idé?

Psykologforeningens president mener at brukerrepresentasjon i sentralstyret er en dårlig idé. – Vi ønsker ikke på noen måte å grine oss inn i det gode selskap, skriver Odd Volden. Men medlemmene fortjener et skikkelig grunnlag å ta avgjørelsen på.

TEKST
Odd Volden

PUBLISERT 7. januar 2014

FRUKTBAR SPENNING: Det vil selvsagt være utfordrende for en bruker eller erfaringskonsulent å være representant i Psykologforeningens sentralstyre, sier Odd Volden. Men utfordringene som oppstår i møtet mellom brukerrepresentanter, fagfolk og erfaringskonsulenter, er noe av det mest spennende og fruktbare som skjer i feltet for tiden. Faksimile fra desemberutgaven av Psykologtidsskriftet.

Brukere bør få plass i Psykologforeningens sentralstyre, skrev sjefredaktør Bjørnar Olsen i fjorårets oktoberutgave. «Ingen god idé», var president Tor Levin Hofgaards kommentar i desember, og han var i tvil om forslaget var til det beste for brukerne.

Forslaget om brukerrepresentasjon i Psykologforeningens styre kom fra psykologenes egne rekker. Psykologforeningen bestemmer selvfølgelig selv hvem de vil invitere inn. Vi ønsker ikke på noen måte å grine oss inn i det gode selskap. Men når forslaget først er kommet opp, bør kanskje psykologforeningens medlemmer få et skikkelig grunnlag å ta avgjørelsen på?

I stormens øye

I desembernummeret av Psykologforeningens tidsskrift gir foreningens president Tor Levin Hofgaard medlemmene klar beskjed om hva han mener om forslaget om å åpne for brukerrepresentasjon i styret: – Det er en dårlig idé. Hofgaard foreslår i stedet å styrke Rådet for psykisk helse.

For å ta det siste først: Intet ville ha vært bedre enn at Rådet for psykisk helse fant tilbake til sitt gamle selv, som møteplass, kraftsentrum og spydspiss i arbeidet for et mer demokratisk og relevant psykisk helsearbeid, selv om Nasjonalt senter for erfaringskompetanse innen psykisk helse (erfaringskompetanse.no) og Nasjonalt senter for psykisk helsearbeid (NAPHA) på forbløffende vis og på kort tid har gjort savnet betydelig mindre enn det ellers ville ha vært.

En eventuell styrking av en dialogarena er imidlertid ikke noe argument mot å opprette en annen. Fortsatt er maktforholdene på feltet så skeive at det trengs endringer på en rekke områder for at det skal monne. Vi i brukerbevegelsen begynner å bli utålmodige når det gjelder å se konkrete resultater av forslagene våre. Slike resultater tror vi vi vil se mer av om vi får være med helt inn i stormens øye.

Dialogen

Hofgaard stiller en rekke spørsmål i sitt innlegg. Svarene han gir, viser at han dessverre ikke forstår dynamikken i denne delen av feltet. Der finnes helt klart andre svar enn dem Hofgaard gir. Hvordan kunne for eksempel en dialog mellom Hofgaard og undertegnede sett ut? Slik, kanskje:

Hofgaard: – Vi bygger vår organisasjon på representasjon. Hvem skal vi velge, og hvor skal brukeren velges fra? Fra én spesifikk brukerorganisasjon? Og i så fall hvilken?

Volden: – Mitt forslag er at dere starter med å henvende dere til Mental Helse Ungdom og erfaringskompetanse.no. Psykologistudentene har tidligere støttet MHU økonomisk. Erfaringskompetanse.no har samlinger for både

brukerorganisasjoner og erfaringskonsulenter og har legitimitet i brukerbevegelsen.

Hofgaard: – Skal foreningen lytte mest til «sin egen bruker», eller skal vi fortsatt lytte til brukerorganisasjonene? Hva om de er uenige?

Volden: – Noen ganger er det viktig å være prinsipiell. Men vi må ikke gjøre dette vanskeligere enn det er. Vi fører ulike dialoger i ulike fora. Sosiale bevegelser taler sjelden med én tunge. At man vil møte ulike meninger fra ulike brukerstemmer i ulike sammenhenger – det må man venne seg til, på alle nivåer. Men brukerbevegelsen vil også, med tiden, både bli mer samstemt og mer finkalibrert, det er nå en gang slik sosiale bevegelser fungerer.

Hofgaard: – Ethvert styremedlem forventes å være lojal til vedtak i vårt landsmøte og i andre deler av foreningen. Hadde jeg vært bruker, hadde jeg virkelig søkt å unngå å havne i en slik situasjon, og jeg ville følt meg låst til en lojalitetsplikt som raskt kunne føles trang og hemmende.

Volden: – Brukerrepresentanten(e) trenger ikke ha stemmerett, men talerett og forslagsrett når de møter i Psykologforeningens styre. Det er litt vanskelig for en utenforstående å se for seg hvilke saker Psykologforeningen behandler, men det er neppe vanskeligere her enn i andre organisasjoner å sende noen styremedlemmer på gangen av og til. En annen mulighet er selvfølgelig å invitere observatører med talerett og forslagsrett inn i saker hvor det vil være spesielt nyttig å få inn synspunkter fra brukersida.

Hofgaard: – Styreplassen kunne bli utfordrende, slik ansatte erfaringskonsulenter opplever i helsetjenestene. På et brukerseminar hvor jeg deltok, arrangert av erfaringskompetanse. no, ble det nettopp påpekt at det ikke er uproblematisk når brukerne blir del av det systemet de skal utfordre, når de blir profesjonalisert og det oppstår doble lojaliteter.

Volden: – Styreplassen vil helt sikkert bli utfordrende, av mange årsaker. Men at noe er utfordrende og problematisk, skal ikke alltid løses ved å organisere seg bort fra det; det tror jeg psykologer flest vil være enige i. Utfordringene som oppstår, for alle parter, når erfaringskonsulenter «kiler» seg inn mellom brukerrepresentanter og fagfolk, er noe av det mest spennende og fruktbare som skjer på feltet for tida. Dette er vi i ferd med å løse lokalt flere steder, det kommer vi til å løse overalt, også sentralt, med tid og stunder. Kanskje dere skal be erfaringskompetanse. no om å oppnevne en representant for erfaringskonsulentene til styret deres også?

«Hofgaard stiller en rekke spørsmål i sitt innlegg. Svarene han gir, viser dessverre at han

ikke forstår dynamikken i denne delen av feltet»

Inviter

Til slutt: Jeg satt i landsstyret i Mental Helse fra 2001 til 2006. Jeg er overbevist om at debattene og vedtakene våre den gang hadde vært mye bedre om vi hadde hatt fantasi nok til å invitere inn en representant fra Psykologforeningen som bisitter i møtene. Mental Helse, Psykologforeningen og andre sentrale aktører skylder både tjenesteutøverne, tjenestebrukerne og skattebetalerne å samhandle på laveste effektive nivå.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 51, nummer 1, 2014, side

TEKST

Odd Volden, brukeraktivist